

atiyeno.ir

تأمین

۵

یادداشت

کاهش میانگین سنی جوان ترین صندوق بیمه‌ای

ایجاد و استمرار روند توسعه بیمه‌ای در قالب جذب بیمه‌شدگان جدید و تمدید بیمه‌پردازی افراد تحت پوشش در سال‌های اخیر، بستر افزایش ضریب یا نسبت پشتیبانی صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر را به گونه‌ای فراهم کرد تا جوان ترین صندوق بیمه اجتماعی کشور نسبت به قبل میانگین سنی جوان‌تری را ثبت کند.

سیر جوانی این صندوق در شرایطی طی شد که علاوه بر تعمیم بیمه‌های اجتماعی از بین اقشار مختلف جامعه هدف، تحقق اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت نیز به این واسطه تحقق یافت.

توسعه و گسترش پوشش بیمه‌ای با رشد قابل توجه در مقایسه با دوره‌های قبل، جذب بیمه‌شدگان فعال با نرخ رشد ۴۶ درصدی، افزایش ۱۰۷ درصدی ضریب پشتیبانی و تمدید بیمه‌پردازی بیمه‌شدگان این صندوق به بیش از ۹۱ درصد، مجموعه‌ای از اقدامات صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در بیش از ۱۰۰۰ روز اخیر به‌شمار می‌روند.

تعمیم و گسترش پوشش بیمه‌ای مهمترین شاخص صندوق‌های بازتنستگی محسوب می‌شود؛ صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در مدت سه سال با برنامه‌ریزی و هدف گذاری مبتنی بر ظرفیت‌ها در ۲۴ ماه گذشته یک میلیون و ۴۵ هزار و ۸۰۹ نفر از کشاورزان، روستاییان و عشایر بدون پوشش بیمه اجتماعی را در سطح کشور جذب و به جمع جامعه تحت پوشش اضافه کرده است. به عبارتی تحت پوشش قرار دادن تعداد بیمه‌شدگان جدید در بازه زمانی اشاره شده معادل ۹۹ درصد مجموع عملکرد هشت ساله دولت‌های دهم و دهم و ۸۵ درصد مجموع عملکرد هشت ساله دولت‌های یازدهم و دوازدهم را شامل می‌شود.

همچنین تعداد بیمه‌شدگان فعال صندوق در پایان سال قبل، برابر با ۲ میلیون و ۴۶ هزار و ۱۶۵ نفر بود که در مقایسه با سال پیش از آن، با جامعه آماری یک میلیون و ۷۱۵ هزار و ۲۹۶ نفر، افزایش ۳۳۰ هزار و ۸۶۹ نفری و نرخ رشد ۱۹۰۲ درصدی را ثبت کرد. در این ارتباط، فراهم کردن بستر پوشش بیم، اجتماعی بالغ بر ۵۰۶ هزار و ۲۰۵ نفر در سال ۱۴۰۲ بالاترین میزان عملکردی صندوق کشاورزان، روستاییان و عشایر از زمان تأسیس این نهاد در کشور محسوب می‌شود.

بررسی عملکرد ۱۸ ساله این صندوق نیز بیانگر ثبت میانگین جذب سالانه بیمه‌شدگان جدید قبل از دولت سیزدهم برابر ۱۳۷ هزار و ۲۷۷ نفر و در این دوره برابر ۳۷۶ هزار و ۶۸۳ نفر است. همچنین میانگین جذب سالانه بیمه‌شدگان فعال پیش از این دولت، ۸۲ هزار و ۵۷۹ نفر و پس از آن رقم ۲۴۲ هزار و ۷۲۹ نفر را نشان می‌دهد. در واقع این داده‌های آماری حرکت صندوق به سمت جوانی بیشتر و توسعه بیمه‌ای را اعلام می‌کنند. پوشش بیمه‌ای زنان غیرشاغل دارای سه فرزند و بیشتر، در قالب اقدامات حوزه حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، یکی دیگر از رویکردهای گسترش بیمه در صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر است. به‌عبارتی ماده ۲۱ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت با موضوع بیمه اجتماعی رایگان زنان غیرشاغل روستایی و عشایری از سوی این صندوق با هدف بهره‌مندی این قشر، از مزایای بیمه اجتماعی اجرایی شد. رویه فوق بخشی از فرایند جوان سازی این نهاد بیمه‌گر به‌شمار می‌رود. در این ارتباط ۳۱۱ هزار و ۱۱۱ نفر از زنان شاغل بدون بیمه دارای سه فرزند و بیشتر در سال قبل تحت پوشش قرار گرفتند. براساس این قانون در صورتی که این افراد در حین بیمه‌پردازی، صاحب فرزند چهارم شوند، از دو سال حق بیمه رایگان بهره‌مند خواهند شد.

در حوزه عملکردی صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در دوره اخیر با احتساب بیمه‌شدگان مشمول قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، افزایش ۱۰۷ واحدی ضریب پشتیبانی ثبت شده و این روند، عرف صندوق مذکور به‌عنوان جوان‌ترین نهاد بیمه اجتماعی کشور است. تمدید حداکثری بیمه‌پردازی از دیگر رویکردهای این نهاد بیمه‌ای است؛ به‌گونه‌ای که در مدت سه‌سال گذشته، آمار ۹۱ درصدی تمدید بیمه‌پردازی به ثبت رسیده است. در حال حاضر این صندوق بیمه‌ای بازنشستگی به‌ازای ۱۰ هزار بیمه‌شده به یک نفر بازنشسته خدمات ارائه می‌دهد. همچنین این صندوق جوان و پایدار به حدود سه میلیون بیمه‌شده و بیش از ۲۰۰ هزار مستمری‌گیر و بازنشسته خدمات بیمه‌ای و بازنشستگی ارائه می‌کند.

تأمین اجتماعی و خلق منابع جدید از طریق محاسبه حق بیمه آنان وجود دارد.»

او همچنین با اشاره به اینکه اقدامات فرهنگی در حوزه بیمه‌ای و در نظر گرفتن بسته‌های تشویقی برای کارفرمایان و جلب‌نظر آنان جهت پوشش بیمه‌ای فردی و نیروی کار شاغل در کارگاه‌از ضروریات مکمل برای بازرسی کارگاه‌هاست، افزود: «اقدامات فرهنگی، ترغیب کارفرمایان برای ارسال لیست کارگران، کاهش فرار بیمه‌ای و رشد منابع تأمین اجتماعی را در پی دارد.»

مزایای کشف کارگاهی

سازمان تأمین اجتماعی از برنامه‌ریزی، هدف گذاری و اقدامات مربوط به حوزه بازرسی‌های کشفی، علاوه بر توسعه جامعه کارفرمای تحت پوشش و تعمیم بیمه‌های اجتماعی به شاغلان فعال در این کارگاه‌ها، موضوعاتی نظیر گسترش فرهنگ بیمه‌ای، افزایش منابع ورودی ناشی از پرداخت حق بیمه، کاهش فرار بیمه‌ای و تعمیم بیمه‌های اجتماعی را دنبال می‌کند.

به این واسطه، خروجی اقدامات اشاره شده به‌طور هم‌زمان منافع سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین بیمه‌گر اجتماعی فعالان حوزه تولید و نیروی کار، جامعه کارفرمایی در قالب جمعیت کارآفرین و مولد و همچنین نیروی کار عمدتاً کارگری و صنفی به‌عنوان بخش مهم شاغلان کشور در چهارچوب فعالیت‌های کشفی سازمان تأمین اجتماعی را تأمین می‌کند.

بازرسی کشفی، فرصتی در اختیار تأمین اجتماعی

غلامحسین عابدی‌روش، کارشناس حوزه تأمین اجتماعی در گفت‌وگو با «آینه‌نو»، فعالیت‌های مربوط به بازرسی کشفی کارگاه‌ها را فرصتی برای سازمان تأمین اجتماعی برشمرد و گفت: «بازرسی در حوزه کارگاه‌های کشفی به‌عنوان یکی از بسترهای رشد بیمه‌شدگان موردتوجه است. با عنایت به وضعیت مناطق تحت پوشش شعب تأمین اجتماعی، امکان استفاده از این فرصت وجود دارد.»

او افزود: «اقدامات بازررسی در حوزه کارگاه‌های کشفی، در واقع فرصت مناسبی برای فعالیت‌های مرتبط با توسعه و تعمیم بیمه‌های اجتماعی در بین اقشار مختلف، به‌ویژه فعالان صنفی و تولیدی محسوب می‌شود.»

عابدی‌روش توضیح داد: «در حوزه بیمه اجباری، سیستم‌های بازرسی و نظارتی با افزایش کشف کارگاه‌های جدید، امکان رشد تعداد بیمه‌شدگان جدید تحت پوشش را فراهم می‌کنند. بازرسی تحقیقی متشکل از کارشناسان بازرسی و وصول حق بیمه، از کارگاه‌های مشمول کمک دولت با تأکید بر جلوگیری از ارسال لیست غیرواقعی و ممانعت از استفاده من غیرحق از تسهیلات قانون به‌صورت مستمر صورت می‌گیرد. شناسایی کسب و کارهای مجازی نیز از جمله اقدامات در جهت افزایش کارگاه‌های کشفی است.»

اشتغال، در سازمان ذخیره می‌کنند، صیانت کند و با سرمایه‌گذاری صحیح، ارزش افزوده خلق کند. اگر از طریق جذب بیمه‌شدگان جدید، منابع ریالی کافی برای تأمین اجتماعی فراهم شود که بتواند بدون نیاز به برداشت از سود شستا یا استقراض از بانک‌ها، نقدینگی کافی برای انجام تعهدات ماهانه خود به دست بیاورد، بهتر است از طریق سرمایه‌گذاری این مبالغ، سودآوری شستا افزون‌تر شود. تنها در این صورت است که آینده روشنی در انتظار تأمین اجتماعی و بیمه‌شدگان آن خواهد بود.»

او با بیان اینکه آینده‌سازی در تأمین اجتماعی به‌معنای حفظ سرمایه‌های موجود و خلق ارزش افزوده است، افزود: «این نهاد بیمه‌گر یک سازمان بین‌نسلی است و نباید با فرصت‌سوزی، منابع آن را هدر داد. رویکرد جذب بیمه‌شدگان جدید و مقابله با فرارها و تخلفات بیمه‌ای، منابع این صندوق را حفظ و به انباشت سرمایه می‌انجامد.»

آینده‌سازی تنها با پایدارسازی و خلق منابع ریالی جدید بدون نیاز به برداشت از اصل و سود سرمایه اتفاق می‌افتد. در اسفندماه سال گذشته، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی با تأکید بر اینکه در دولت سیزدهم یک‌ریال برداشت اضافه از بانک رفاه در قالب استقراض انجام نشده، در رابطه با رویکردهای پایدارساز این سازمان توضیح داد: «پایدارسازی یعنی از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا انتهای سال ۱۴۰۲ تعداد ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر بیمه‌شده جدید وارد تأمین اجتماعی شده که ۷۸ هزار میلیارد تومان منابع حاصل از آن‌هاست.»

جذب بیمه‌شدگان جدید، عدم استقراض از نظام بانکی، اجتناب از فروش دارایی‌ها و در سطحی فراتر، عدم‌برداشت از سود شرکت‌های شستا و سرمایه‌گذاری پهنه و کارشناسانه این سود، راهبردهایی است که امید می‌رود در دولت جدید نیز با قدرت تداوم داشته باشد. تأمین اجتماعی سازمانی متعلق به نسل‌های آینده است و نباید آیندگان با کیسه خالی و بدهی‌های انباشته این صندوق مواجه شوند و منافع آن‌ها به‌خاطر فرصت‌سوزی‌ها به‌مخاطر بیفتد.

نگاهی به رشد کارگاه‌های کشفی در سه سال اخیر

انتفاع دوسویه برای تأمین اجتماعی و ذی‌نفعان

سازمان در مقابل بیمه‌شده نخواهد بود.» همچنین براساس ماده ۴۷ قانون تأمین اجتماعی؛ «کارفرمایان مکلف‌اند صورت‌مزد و حقوق و مزایای بیمه‌شدگان و دفاتر مراجع ذی‌ربط مراجعه کنند. بازرسان حق دارند کارگاه‌های بگذارند. بازرسان تأمین اجتماعی می‌توانند از تمام یا قسمتی از دفاتر و مدارک یادشده رونوشت یا عکس تهیه و برای کسب اطلاعات لازم به هریک از رؤسا، کارمندان، کارگران کارگاه و مراجع ذی‌ربط مراجعه کنند. بازرسان حق دارند کارگاه‌های مشمول قانون را مورد بازرسی قرار دهند و دارای همان اختیارات و مسئولیت‌های مذکور در مواد ۵۲ و ۵۳ قانون کار خواهند بود. نتیجه بازرسی حداکثر ظرف یک ماه از طرف سازمان به کارفرما اعلام خواهد شد.»

سازمان تأمین اجتماعی به بیان اینکه دستیابی به مزایای حاصل از اقدامات مربوط به کارگاه‌های کشفی منوط به هدف گذاری صحیح است، گفت: «سالانه با توجه به روند توسعه کارگاه‌های جدید، ضمن بررسی شاخص‌های تخصصی و تأثیرگذار، برنامه مصوب شناسایی کارگاه‌های کشفی، عمدتاً شامل کارگاه‌های کوچک و متوسط، تهیه و تدوین شده و به شعب سراسر کشور ابلاغ می‌شود.»

قوانین کارگاهی برای بهره‌مندی کارگران

سازمان تأمین اجتماعی در تحت پوشش داشتن بیش از یک میلیون و ۴۰۰ هزار کارگاه‌فعال در حوزه‌های اقتصادی، خدماتی و تولیدی، به همه گروه‌های شاغل در این کارگاه‌ها با جامعه آماری ۱۱ میلیون و ۴۰۰ هزار بیمه‌شده اجباری خدمات ارائه می‌دهد. در مسیر خدمات‌رسانی به بیمه‌شدگان، قوانینی برای پرداخت حق بیمه و بهره‌مندی کارگران وضع شده است.

براساس ماده ۳۶ قانون تأمین اجتماعی؛ «کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه‌شده به سازمان بوده و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه‌شده را کسر کرده، سهم خود را بر آن افزوده و به سازمان تأدیه کند. درصورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه‌شده خودداری کند، شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود. تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم‌پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات